

Mango

Szerkesztőségünk iradói
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szem-
lémi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — — 7 K
Egyes szám ára 10 filler.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 170. szám.

Csütörtök, július 27.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefon jelentései. —

Hófer mai jelentései.

Előnyomulásunk a Priszlop nyeregnél.

Budapest, Érkezett jul. 27-ikén d. u. 5 óra 30 perckor.

Orosz harctér:

Bereszteckótól nyugatra az oroszok egy éjjeli támadását visszavertük. Az ellenség ismételt heves támadásait, a melyeket tegnap délután Radzivilovnál a Styren keresztül intézett ellenünk, az ellenség súlyos véres veszteséggel mellett visszavertük.

A lesnicai országot mindkét oldalán az oroszok éjjel is folytatták erőszaktevéseiket. Elkeseredett harc után visszavetettük őket ezer foglyot hagytak kezünkön. A Priszlov nyeregtől északra csapataink megkezdték az előnyomulást. A fekete Czeremoszon átkelve elfoglalták a folyó tulsó partján emelkedő magaslatokat. Az oroszok heves ellentámadását visszavertük.

Olasz harctér:

Míg a Val Saganától délre eső harcterületen tegnap is nyugalom volt, addig Paneveggionál ismét heves harcok folytak. Csapataink állásai a helység felől délnyugatra emelkedő magaslatokon délelőtt 7 órától kezdve nehéz ágyuknak is redkívül heves tüze alatt állottak. Délután az olaszok ez ellen a szakasz ellen erős támadást intéztek, melyet délután két órára az ellenség súlyos veszteségei mellett tökéletesen visszavertünk.

Erre ismét megindult az erős ágyutüz és délután 6 órakor az ellenség friss csapatokkal újabb támadásba fogott. Elkeseredett közelharcban ismét visszavetettük őket. Az este 11 órakor történt újabb előretörésük szintén meghiúsult. Derék csapataink összes állásaik birtokában maradtak. A helységtől északra emelkedő magaslaton egész nap ágyuharc volt.

A karinthiai és Isonzo harvonalon helyenként élénk harci tevékenység.

Délkeleti harctér:

Változatlan.

Hófer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Nagy harcaink az oroszszal.

Sikertelen támadások Lemberg felé. — Megsemmisült orosz tömegrohamok. — Mi van Bukovinában?

Budapest, július 27. A sajtóhadiszállásról jelentik:

Sacharow hadserege újból rendkívül heves támadást intézett frontunk ellen, hogy kiforszírozza az előnyomulást Lemberg felé. Támadásaik azonban sikertelenek maradtak.

Az oroszok Radzivilovnál át akartak törni állásainkon. Támadásuk azonban, dacára borzasztó pergőtüzüknek, megakadt. A támadásban az oroszok közül egész sorok estek saját bajtársaik fegyvertüzében és drótakadályainknál tömegrohamaik megsemmisültek. Csupán Szlovnokánál kellett frontunkat visszavenni a Boldurka mögé.

Radzivilovnál pedig a határ felé klogyenesítettük vonalunkat.

Bukovinai határ:

Egyik repülőnk Erdélyből kiindulva ma délelőtt sikeresen átrepülte Bukovinát. Elérte Csernovitzot és nagy fontosságú katonai megfigyeléseken kívül a város külső képéről érdekes dolgokat figyelt meg. A Ringplatzen élénk vásári élet volt, az egész városban orosz zászlók lengtek, az egyik templomból sokan jöttek ki, úgy látszik valami katonai ünnepség volt. Egy ellenséges repülő üldözni kezdte aviatikusunkat, lövéseket váltottak, mire a mi repülőnk a magasba emelkedett ez ezáltal az orosz elvesztette szem elől. Az utcán figyelték a repülőnk harcát. Repülőnk 4 órai távollét után sértetlenül hazaért.

A nyugati front csatái.

Budapest, július 27. Párisból sürgönyzik: A Havas-ügynökség jelenti:

A harcok még mindig hevesen tombolnak az angol fronton az Ancre és Somme között, ahol az ellenség friss csapatokat és tüzérséget kapott és heves ellentámadásokat intéz. Ezen a szakaszon szünet nélkül működik a tüzérség. Az angolok a németek valamennyi támadását visszaverték Longuevalnál, Bazentinnél és Posieresnél. Az utóbbi helyen az angolok még tért is nyertek.

Párisból sürgönyzik: A francia frontszakaszról jelenti a Temps:

A francia fronton a Sommetől délre a rossz időjárás lehetetlenné teszi repülőink és tüzérségünk tevékenységét. Csak Estretől délre volt néhány kisebb hadművelet.

Budapest, július 27. Londonból sürgönyzik: Haig tábornok jelenti:

Egész Posieres a mi kezünkben van. A falutól nyugatra teritorális seregeink további előnyöket értek el. Több árkot elfoglaltak és egész sor foglyot ejtettek, köztük 5 tisztet. Ma változás nincs.

Monarchiánk és Németország követői a román miniszterelnöknél.

Budapest, jul. 27. Bukarestből táviratozzák:

Bratianu miniszterelnök hosszabb kihallgatáson volt a királynál. A miniszterelnök királyi kihallgatása után a német és osztrák-magyar követek jelentek meg Bratianunál.

A német egyetemi tanárok és a háború.

Budapest, július 27. Berlinből jelentik: Az itteni egyetem néhány tanára felhívásban felszólítja a népet, hogy tartssanak ki a háború végéig. Egyebek közt ezt mondják:

„A Vossische Zeitung szerint a közeli béke reménye széles köröket izgat. Mi is a becsületes békéért küzdünk, miután azonban kardunkat ki kellett vonni hüvelyéből nem szabad addig visszatennünk, míg oly békét biztosítunk magunknak, mely az ellenséget arra kényszeríti, hogy azt betartsa, amit egyébként hatalmunk megnövekedése és birodalmi határaink kiterjesztése nélkül nem érhetünk el. Miután az ellenség békéről nem akar beszélni, nekünk sem szabad. Eppen ezért megingathatatlanul kitartunk, győzünk, mert győznünk kell.”

A francia képviselők fegyverszünetet követeltek.

Budapest, július 27. A Berliner Lokalanzeiger értesülése szerint a francia kamara titkos ülésén a képviselők zajosan követelték, hogy azonnal minden áron fegyverszünetet kössenek. Briandnak csak nehezen sikerült lecsillapítani az izgalmat és letompítani a képviselők kívánságait.

A kiviteli engedélyek.

A magyar kir. pénzügyminiszterium új eljárása kiviteli engedélyek megadásánál.

— július 27.

A kiviteli engedélyek megadása körüli eljárás gyorsítása céljából a m. kir. pénzügyminiszteriumban a jövőben az eddigtilt eltérő új rendszert fog meghonosítani.

E rendszer értelmében a kiviteli engedélyek megadása iránti kérelmek, a mennyiben Magyarország területén feladásra kerülő árukra vonatkoznak, aug. 10-étől kezdve kizárólag a külön e célra kiállított, öt úrlapból álló hivatalos nyomtatványok felhasználásával lesznek benyújtandók, melyeknek legpontosabb kitöltése a felek saját érdekében áll. Amennyiben a küldemény a szerződéses vámterületről valamely osztrák cs. kir. határvámhivatalnál lépne ki, a kérelem két nyelvű (magyar és német) szöveggel ellátott ily hivatalos nyomtatványon nyújtandó be, míg a magyar szent korona országainak vámhivatalain át kilépő árukra vonatkozó kiviteli kérelmek a tisztán magyar nyelvű nyomtatványok felhasználásával szerkesztendők.

Önként érthetőleg elégséges a két-nyelvű nyomtatványoknál is csupán azok magyar nyelvű rovatainak kitöltése, azonban az ügymenet gyorsítása céljából ezen nyomtatványoknál ajánlatos az áru megjelölésére szánt rovatókat (a nyomtatvány 3. és 4. rovata) magyar és német nyelven kitölteni.

A kiviteli engedély megadása, illetve a kivitel engedélyezésének megtagadása a szóbanforgó nyomtatványok megfelelő lapján alkalmazott végzés alakjában fog a folyamodóval közöltetni.

Ezek a kiviteli engedélyek — ellentétben az eddig kiadott kiviteli „Igazolvány”-okkal, amelyek minden egyes küldemény, illetve fuvarvél után állítottak ki, a kivitelre engedélyezett azon egyenlő egész árumennyiségre fognak szólni, amely ugyanazon országba ugyanazon vámhivatalon át szállítandó. Ha ez a mennyiség részletekben kerül feladásra, a kiviteli engedély az első részszállítmányhoz csatoltatik. További részszállítmányoknál elégséges az engedély valamely kereskedelmi és iparkamara által, vagy közjegyzőileg hitelesített másolatának felmutatása a feladó vasuti vagy hajóállomáson; ez a másolat a feladás után a félnek, további részküldemények feladásánál újbóli felhasználása végett visszaadatik.

Postai küldemények feladásánál a kiviteli engedély birtokában levő fél a postai szállítólevélnek az átvevő részére való szelvényén köteles feltüntetni azt a körülményt, hogy a küldemény kiviteli engedéllyel fedezve van. Maga a kiviteli engedély a feladási postahivatalnál bemutatandó, mely azt a fél által a kiviteli engedély hátlapjára a feladott árumennyiségről vezetett adatok valódiságának megállapítása és igazolása után a félnek visszazolgáltatja.

A kiviteli engedély érvényességének feltétele, hogy az engedély az Osztrák-Magyar Bank által a kivitelből eredő külföldi követelésnek az Osztrák-Magyar Bank részére való átengedéséről kiállított igazolással ellátassék. Az engedély megadása után, de az áru feladása előtt kötelesek tehát a felek a külföldi követelés átengedése tekintetében az Osztrák-Magyar Bankkal megállapodást létesíteni.

A kivitelből eredő külföldi követelésnek az Osztrák-Magyar Bank részére való átengedése nem kötelező azokban az esetekben, midőn a kivitel Oroszlelgyel-

országnak és Szerbiának cs. és kir. katonai igazgatás alatt álló területeire történik. Oly kérelmek, melyek Horvát-Szlavonországok területén feladásra kerülő áruk kivitelének engedélyezésére vonatkoznak, nem szerkesztendők a szóbanlevő hivatalos nyomtatványokon, hanem úgy mint eddig egyszerű kérvény alakjában. — A fent jelzett nyomtatványok darabonként 5 fillér árban minden m. kir. fővámhivatalnál, a m. kir. kereskedelmi muzeumnál (Bsdapest, V., Akadémia-u. 5.) és a m. kir. államnyomdánál (Budapest, I., Nándor-tér 1.) kaphatók. A legközelebbi napokban a jelzett helyeken kívül még valamennyi magyarországi kereskedelmi és iparkamaránál is beszerezhetőek lesznek.

HIREK.

A német főhadiszállás jelentése július 26-ikáról. A miniszterelnökség sajtóosztálya közli: A német nagyfőhadiszállás jelenti július 26-ikáról:

Nyugati harcér:

A Comine—yperni csatorna mentén a németek egy robbantása a nagy angol bástyát védő seregével együtt megsemmisítette. A Sommetól északra az angolok heves harc után tartják magukat Pozieresben. Tovább keletre a Loureauxi erdőnél és Longuevalle mellett kisebb elleneséges előretöréseket visszautasítottunk. Az Uhronesi erdőnél felismerve ellenség támadó szándékát azt tűzünkkel megghusítottuk. A Sommetól délre a franciák visszahódítási kísérletével szemben tartjuk azt a területet, amelyel július huszonötödikén éjszaka a La Maisenette majort délnyugatra megszereltük. Estreestől délre tegnap még élénk közelharcok voltak. Az Argonneokbau a La fille morte magaslaton a franciák megszállottak egy általuk robbantott tölcserít, de kevéssel utóbb egy német ellenakna betemette őket. A Maas baloldalán csapataink a háromszáznegyves magaslaton kisebb előhaladásokat tettek. A folyó jobb oldalán az új folyamán a thiaumonti erőd vidékén tüzerharc volt. Az arcvonal számos helyén visszavertünk elleneséges járőröket. A Sommetól északra vonalainkon belül gyalogsági és géppuskával leöltünk két elleneséges repülőgépet, egy repülőgép pedig légi harc után Luneville vidékén égve lezuhant. Julius huszonegyedikén védőágyunk telitalálat! Souville erőd irányában leölték egy francia kétfedelűt.

Keleti harcér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Rigától nyugatra felderítő osztagaink benyomultak az orosz előállításokba és szétrombolták azokat. Ellenséges járőrök többféle nagyobb tevékenységet fejtettek ki. Repülők bomba és géppuskatűzzel a Dünaburg—polocki vonalon és Minsktől keletre megállították az ellenséges csapatszállító vonatokat. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Este és éjjel az oroszok a Gorodiscetól keletre és délkeletre levő harcvonalunk ellen támadásokat intéztek, amelyekben három hadosztály részvételét állapítottuk meg. Ezek a támadások éppugy mint valamennyi korábbi, az ellenség leg-súlyosabb veszteségei mellett megghusultak. Egy helyen az ellenséget ellentámadással vertük vissza. Itt egy tisztet, nyolcvan főnyi legénységet és egy géppuskát bagyott kezünkön. Német repülőrajok bőségesen és sikeresen dobtak bombákat Pogorjelzó és Horodzieia szállítmányokkal megrakott

vasuti állomásaira, valamint ennek közepében táborozó csapatokra. Linsingen tábornok hadcsoportja: Lucktól északnyugatra az ellenség felderítő osztagainak vállalkozásai sikertelenek maradtak. Beresteczktól északnyugatra erősebb orosz támadásokat részben tüzelesünkkel, részben ellentámadással visszavertünk. Ez alkalommal egyszáz foglyot és két géppuskát szállítottunk be. Bothmer gróf tábornok hadserege: Koropietól keletre előretolt osztagok között kisebb ütközetek voltak.

Balkán harcér:

Semmi ujság.

Tanügyi áthelyezések. A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Márián Dameszkin törökbecsei polgári iskolai tanárt a dettai, Zachara Pál polgári iskolai tanárt a módosi, Szentkirályi Attila oravicabányai polg. isk. tanárt a nagybecskereki, Márton Árpádné sz. Fáy Julia törökbecsei polg. isk. tanitónőt a zalatnai, Neubrunn Tóbiás zilahi polg. isk. tanárt és Neubrunn Hégyesy Gizella zilahi polg. isk. segéd-tanitónőt pedig a törökbecsei áll. polg. iskolához áthelyezte.

A kávé bejelentése. A kormány rendelete értelmében a kávékészleteket tudvalevőleg be kell jelenteni.

A városi tanács most közli, hogy a kávé bejelentés tárgyában július hó 28-án pénteken délután 4 órakor a városi főmérnöki irodában értekezlet lesz, melyre az érdekeltek kereskedők, vendéglősök, kávéház- és kávémerő tulajdonosok, cukrászok stb., azonkívül azok a magánosok, kiknek 50 kilogrammon felül kávéjuk van, meghívotnak. A bejelentés a f. évi július 15-iki állapotról azonnal megteendő, jövőben pedig minden hó 15-én kell megtenni. A bejelentő lapok a városi kiadóba azonnal átveendő. A bejelentés elmulasztását, vagy a készlet eltitkolását szigoruan büntetik.

A kézbesítetlen tábori csomagok őrzése. A kereskedelemügyi miniszter a feladónak vissza nem kézbesíthető tért tábori postacsomagoknak a posta- és táviradigazgatóságoknál való őrzési idejét egy év helyett hat hónapban állapította meg; ez idő eltelté után ezeket a csomagokat a posta- és táviradigazgatóságoknál elárverezik illetve megsemmisítik.

A katonai lóvásárlás új rendje. A földmivelésügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben a lókereskedők működését a következőkben állapítja meg:

Már a háboru előtt, de annak folyamata alatt is az országnak számos helyéről érkeztek hozzám panaszok, melyek a katonaságnak lókereskedők közvetítésével eszközölt lóvásárlására vonatkoztak és általános volt az óhaj, hogy a közre nézve ezt az áldatlan állapotot megszüntessék. Az ország lótenyésztő és gazdaközönsége méltányos kívánalmainak teljesítése elől elzárkózni nem alarván, az újjabban bekövetkező katonai lóvásárlások módjait illetően sikerült a m. kir. honvédelmi, valamint a cs. és kir. hadügyminiszter ural megállapodásra jutnom oly irányban, hogy a hadsereg a szükségelt lóanyagot ezentul közvetlenül a tenyésztőktől fogja bevásárolni, tehát a lókereskedők és lóügynökök teljes kizárásával. Ezért a m. kir. honvéd, valamint cs. és kir. pótlóvázó bizottságok kereskedők illetve alkuszok részére ma már egyáltalán nem állítanak ki lóvásárlási igazolványokat és ennél fogva ilyen engedélyek alapján senkinek sincs joga lovakat vásárolni.

a főtől kerül...
telve van...
jelenetek...
rögzítene...
és egy...
benné...
dődik.

— K...
becskerek...
állomás...
hogy a...
let vasuti...
sebesült...
mányozni...
Bakaloi...
más gond...

— Ad...
seregnek...
hadsegély...
Nagybecsk...
gyapju...
mez... gum...
gyűjtését...
használhat...
Ezek az a...
téktelenek...
nos dolgok...
tonák rész...
ros a köz...
ladékai var...
sék be a v...
a hulladék...

— Me...
egerek irtás...
használat...
újabbban m...
sát „Ratin”...
mány földj...
tak. Az em...
kihelyezés...
ezer hullát...
vadállomán...
latok között...
„Ratin”-ten...
pusztítás...
veb fölvilá...
vezérképvise...
tenbiller-ut...

— Har...
cimmal irt...
Dezső, az O...
és Balesetbi...
nemi beteg...
teszi, hogy...
lett társadal...
gyünk a baj...
tegségek ell...
sebb módszer...
mertetése...
oldja meg a...
lékosságtól...
ven mutat...
désének okai...
illetőleg az...
szükséges tee...
képpel ismer...
gyógyítás...
olcsó munka...
sebb körben...
Népszava kö...
24 fillér, kap...
désben.

Az orosz

Menekülés a...
tet

Az orosz...
sáról csak gy...
Most azonban...
leteket hozna...
Pruthitól ész...
Dorna-Vatrán...
rekesdő, sem...
mert ismerték...
zások eljárás...
gott veszedel...
családjuk éle...

— **Borzalmak éjszakája.** Ma este a főnti címmel egy nagyhatású filmdráma kerül színre a Városi Moziban. A film telve van rendkívül izgalmas és érdekes jelenetekkel, amelyeket pompás főlvételek rögzítenek meg. A kísérő műsor igen jó és egy kacagtató vígjáték is szerepel benne. Az előadás este 9 órakor kezdődik.

— **Kérelem a közönséghez.** A nagybecskereki vöröskereszt vasuti nyugvó állomásának vezetője kéri a közönséget, hogy a nagybecskereki vöröskereszt-egylet vasuti állomásán átvonuló beteg és sebesült katonák részére cigarettát adományozni sziveskedjenek. Az adományok Bakalovich Plátóhoz, a nyugvó állomás gondnokához (Megyeház) küldendők.

— **Adjuk a hulladékokat is a hadseregnek.** A honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatalának felhívására Nagybecskerek városa is megkezdte a gyapju-, gyapot-, vászon-, pokróc-, nevezetesen gummi-, kaucsuk stb. hulladékok gyűjtését, amelyekből a hadsereg által használható cikkeket fognak gyártani. Ezek az anyagok magukban teljesen értéktelenek, de ipari feldolgozással hasznos dolgokat lehet gyártani belőle a katonák részére. Ezért most felhívja a város a közönséget, hogy akinek ilyen hulladéka van, engedje át s jelentse be a városgazdai hivatalnak, amely a hulladékok elviteléről gondoskodik.

— **Mezei egerek irtására „Ratin“.** Egerek irtására már régebben jó sikerrel használják a „Ratin“-t. Dr. Raebiger újabban megkísérelte a mezei egerek irtását „Ratin“-nal, melyre a szász tartomány földjei kedvező alkalmat nyújtottak. Az említett területen már a „Ratin“ kihelyezését követő harmadik napon több ezer hullát találtak a földeken, míg a vadállomány vagy más szabadon élő állatok között elhullás nem fordult elő. A „Ratin“-tenyésztést tehát mezei egerek pusztítására határozottan alkalmas. Bővebb felvilágosítással szolgál a „Ratin“ vezérképviselőség: Budapest, VIII., Rottenbiller-utca 30.

— **Harc a fertőző betegségek ellen** címmel irt érdekes füzetet dr. Hahn Dezső, az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár főorvosa. A nemi betegségek terjedése szükségessé teszi, hogy a hatósági intézkedések mellett társadalmi úton is mindent megtegyünk a bajok korlátozására. A nemi betegségek elleni védekezésnél legkisebb módszer a védelem módosításának ismeretése. Ezt a földadatot nagyszerűen oldja meg a kis füzet, mert minden tudálékosságtól menten egyszerű, népies nyelven mutat rá a nemi fertőző bajok terjedésének okaira, a védekezés eszközeire, illetőleg az esetleges fertőzés esetén a szükséges teendőkre. A tanulmány számos képpel ismerteti a nemi bajokat és a gyógyítás módjait. A két ives rendkívül olcsó munka megérdemli, hogy a legszélesebb körben terjesztessék. A füzetet a Népszava könyvkereskedése adta ki, ára 24 fillér, kapható minden könyvkereskedésben.

Az orosz offenzíva viharában.

Menekülés az oroszok elől. — Megmentett tábortábor.

— július 27.

Az oroszok bukovinai garázdálkodásáról csak gyér hírek érkeztek eddig. Most azonban kegyetlenkedésükről észleleteket hoznak azok a menekültek, akik a Pruthtól északra eső vidékről érkeztek Dorna-Vatrára. Nem maradt ott sem kereskedő, sem hivatalnok, sem paraszt, mert ismerték az előző inváziókból a kozákok eljárását. Nemcsak a vagyontok fogságba kerültek, hanem a maguk és családjuk élete is. Dél-Bukovinában

azonban otthon maradt a lakosság egy része, azonban már is keserűen megbánta ezt.

Amint megjelentek az oroszok, megkezdődött a rablás és a fosztogatás. A megsanyargatott román lakosság, hogy a további borzalmakat elkerülje, az erdőbe menekült néhány napi élelmiszerral, azután a hegyi utakon sikerült eljutnia csapatainkhoz.

Egy parasztasszony, akinek a férje és két fia katona, négy kiskorú gyermekével Kimpolung mellől egy faluból ilyen utatlan utakon átkelt a Rareu- és Giunale-hegyeken, s a minap érkezett Dorna-Vatrára. Meneküléséről a következőket mondotta el:

— Házikómnak annyira el volt rejtve az erdőben, hogy nem gondoltam volna, hogy ráakadjanak az oroszok. Azt hittem, biztonságban meghúzódhatom ott, amíg el nem vonul a veszedelem. Csalódtunk. Egy kozák-patrull érkezett hozzánk s bekvártélyozta magát a házaeskámba. Enni és inni adtam a kozákoknak. Csak az első nap hagytak nyugton bennünket. Másnap már megtámadott a kozák altiszt s pénzt követelt tőlem. Hangoztattam, hogy nincs pénzem. Erre fölguytották házamat. Az erdő is kigyulladt, úgy hogy menekülnünk kellett. Öt nap és öt éjjel vándoroltunk a hegyeken át, míg végre Guranegrinél egy osztrák-magyar előőrsrre akadunk. Csak két izben akadunk parasztkorra, akiktől kenyeret kaptunk, máskülönből éhezünk. Legkisebb gyermekemet folyton a karomon vittem.

Dorna-Vatrában a menekültekkel jegyzőkönyvet vettek föl, amely az oroszok kegyetlen garázdálkodásának hü tükre.

Egy csernovíci mozgó tábortábor kórház parancsnoka, egy magyar ezredorvos beszéli Csernovic kiűritésének idejéből ezt az érdekes epizódot:

— Junius 17-én parancsot kaptunk, hogy menetkészek legyünk. A kórházi trénn, körülbelül husz jármű, két betegszállító automobil meg volt rakva s mi, öt orvos és két tiszt készen álltunk minden helyzetre. A sulyosan sebesülteket még a múlt hónapban elszállítottuk s csak huszonhárom olyan nehéz beteg maradt itt, akit nem lehetett kocsiarra tenni. A körülbelül hatvan könnyű sebesültnek legalább a fele maga is birt menetelni, a többit elhelyeztük a trénkocsikban.

Az orosz ágyutüz örvöngő erővel csapott állásainkba, de éjjel 1 órakor hirtelen elhallgatott a pergőtűz. Megkezdődött az orosz gyalogság támadása. Egyik sortűz a másik után következett, a gépfegyverek egyre zakatoltak. A rettenetes esata körülbelül félhárom óráig tartott, de nem futtam, hogyan végződhetett. Míg én a bizonytalanságban mardosom magamat, egyszerre azt a parancsot kapom, hogy azonnal induljak a kórházról. Alig múlt el husz perc, mikor a kapun kétségbeesetten berohan az ő:

— Itt vannak a kozákok!

Még be sem fejezte a mondatát, mikor száz meg száz puskagolyó hullik a kórházra s talán háromszáz főből álló kozák-horda tódul a kórházudvarra. Jobbra-balra hullanak embereim, a sebesültek újra megsebesülnek, kettő meghalt s trénkatonáim viszonzózzák a tüzet. Én a kórház konyhájában találtam jó fedezéket. Apolonóink a kozákok felé kiáltják:

— Kórház! Ne löjjetek!

A vörös keresztre mutatnak és lassanként észhez is térnek a kozákok. A lövések zaja elcsöndesül.

Mi orvosok az udvarba léptünk és a kozákok gyalogságos támadásainak borzalmas következményei tűnnek a szemünk-

be. Jobbra és balra halottak és sebesültek, az oroszok közt is sok sebesülés, az elszállításra rendelt sebesülteink közül sokan meghaltak, vagy újra megsebesültek, egy kozákaltiszt, revolverrel a kezében, a halállal küzd, egy ápolónő sulyos fejlődéssel vergődik. Csupa borzalom... Közben új kozákcsapat érkezik s minket foglyok-nak nyilvánít.

Az utolsó pillanatban vonul el előtünk egy népfelkelő szakaszunk, mely nyomban rácsap a kozákokra, amelyeket lefegyverez. A népfelkelő-csapat fedezete mellett sikerül is elmenekülnünk. A kórház nem került kozák kézre.

Közgazdaság.

A tengeriolaj gazdasági jelentősége.

Nagybecskerek, július 27.

A mostani nagy világfelfordulásban kevés gazdasági kérdés keltett olyan érdeklődést, mint amilyen megnyilvánul a tengeriolaj iránt. Ez magában véve is megmagyarázza a tengeriolaj nagy gazdasági jelentőségét, de különös jelentőséget mégis az ad neki, hogy ugyyszólván semmiből, eddig elveszett értékből sikerül sok-sok milliót kipréselni, jelentékenyen gyarapítva nemzeti jövedelmünket, mely az utóbbi idők megerőltetett kiadásainak fedezésére eddig nem mutatott megfelelő emelkedést. Nemzeti szempontból tehát különös fontosságot kell tulajdonítanunk a tengeriolajnak, mely által olyan új bevételi forráshoz jutottunk, mely eddig elkerülve a figyelmünket kicsuszott a kezünk közül. Új bevételi forrás a nemzet részére — ez az, ami kiemeli a tengeriolaj kérdését a mindennapi gazdasági élet szürkcségből.

A gazda, aki eddig házi szükségletére szánt tengerijét egyszerűen elfogyasztotta, ezután jövedelemtöbbletbe jut, ha a tengerit csirátlanítja; a mezőgazdasági ipar új üzemmel gyarapodva sok embert juttat munkához, tehát jövedelemhez; a forgalom a tengerinek ide-oda szállításával szintén nyer, és végül nyer a közforgasztás, mely zsir hiányában olyan zsirpótló anyaghoz jut, mely élvezhető és egészséges is és amellyel a mai viszonyokhoz mérten elég olcsónak mondható.

De nem csekély a jelentősége annak sem, hogy a tengeri csirátlanításával eltávolítjuk azt az anyagot, mely a tengeriliszt keserűségét, megdohosodását előidézi. Tudjuk, hogy ha a tengerit a szokásos módon, azaz egyszerűen megőröljük, akkor az így nyert tengeriliszt egy pár nap múlva elromlik. Ha azonban a tengeriből a csirát eltávolítjuk, akkor a tengeriliszt épugy eláll, mint a buzaliszta.

A városunkban épülő kukoricaolajgyárral kapcsolatban a napi- és szaksajtó nagy figyelemmel kíséri az Országos Központi Hitelszövetkezet tengeriolaj akcióját, annak általánosan nagy jelentőségét tulajdonítanak és az eredményhez nagy reményeket fűznek.

MEGHIVÓ.

A Szerbittebei Legelőbirtokosok Bankja Rt. Felsőittechén

1916. évi augusztus hó 20-án, vasárnap délután 2 órakor az intézet helyiségében tartja

VI. rendes közgyűlését

melyre a t. részvényeseket ezennel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYA:

1. A jelenlevő részvényesek hitelesítése 2 megválasztandó tag által.
2. Az igazgatóság jelentése az intézet 1915. évi működéséről, a nyereség hováfordítása iránti javaslattal együtt.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A mérleg megállapítása, a nyereség hováfordítása iránti határozat, az igazgatóság-Felsőittechén, 1916. évi július hó 23-án.
5. 3 igazgatósági tag megválasztása,
6. A felügyelő-bizottság megválasztása.
7. Az intézet ügyvédjének megválasztása.
8. Netáni ingtványok.
9. A jegyzőkönyv hitelesítésre 2 részvényes kijelölése.

Megjegyzés: Az alapszabályok 25. §-a értelmében a közgyűlésen csak azon részvényes bír szavazati joggal ki részvényeit 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál leteszi.

Vagyon.	Mérleg-számla 1915. december 31-én.	Téher.	
Pénztár számla. készlet 1915. december 31-én	4792 02	Alaptőke-számlája	100000
Váltó-számla	255084	Tartalékalap-számla	11830
Folyó-számla	12794 43	Külön tartalékalap-számla	2800
Értékpapír-számla	10974	Kétes követelések fedezeti-számlája	5000
Ingyatlan-számla	13353 28	Visszeszámított váltók számlája	146970
Alapítási költségek-számlája	524 28	Betét-számla	41398 62
Átmeneti kamatok számlája	7293 15	Osztalék-számla	659
Pénzügyintézet követeléseink	12966	Átmeneti kiadások	125
		Folyó-számla	1127 79
		Tiszta nyereség	7870 75
	317781 16		317781 16

Veszteség.	Veszteség- és nyereség-számla.	Nyereség.	
Betétkamato-számla	2388 62	Nyereség áthozat a múlt évről	2100 67
Visszeszámított váltók kamata	13029 48	Jutalék-számla	6334 62
Költség-számla	995 61	Kamat-számla	20984 91
10% tőkekamatadó-számla	238 86		
Folyószámlai kamatok-számlája	816 89		
Adó-számla	2550 03		
Fizetések-számla	1529 98		
Tiszta nyereség	7870 75		
	29420 20		29420 20

Felsőitteché, 1916. július 23-án.

A pénztárért:

Omolyev Pera s. k.
pénztárnok.

Raity Spira s. k.
igazgató-elnök.

A könyvelésért:

Grbló s. k.

A fenti mérleg, valamint a nyereség- és veszteség számlát átvizsgáltuk, a fő- és melékkönyvekkel összehasonlítottuk és mindenben helyesnek és pontosnak találtuk.

Felsőitteché, 1916. július 23-án.

A felügyelő-bizottság.

3507/916. szám.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegeye bánlaci járásához tartozó Torontálujfalu községben üresedésben levő községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat akik ezen 240 kor. évi fizetés, szülési segélyért és a betegágyasnak a napon át való ápolásáért 2 kor., születésen kívül való ténykedésért esetenként 40 fill. látogatási díjjakkal rendszeresített szülésznői állást elnyerni óhajtnak, hogy kellőleg felszerelt kérvényüket f. évi augusztus hó 15-ig hivatalomhoz nyújtsák be.

A választás határidejét a kérvények beérkezése után később fogom megállapítani.

Bánlak, 1916. július hó 22-én.

Dr. Ürményi, főbíró.

Elárusítóleány

felvétetik

Almásy Elek
könyvkereskedésében.

3509/916. szám.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegeye bánlaci járásához tartozó Szécsénfalva községben üresedésben levő szülésznői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat akik ezen 160 kor. évi fizetéssel, 40 K 40 fillér faátalánnyal, szülési segélyért és a gyermekágyasnak a napon át való ápolásáért 2 kor., születésen kívül való ténykedésért esetenként 40 fill. látogatási díjjakkal rendszeresített szülésznői állást elnyerni óhajtnak, hogy kellőleg felszerelt kérvényüket f. évi augusztus hó 15-ig hivatalomhoz nyújtsák be.

A választás határidejét a kérvények beérkezése után fogom kitűzni.

Bánlak, 1916. július hó 22.

Dr. Ürményi, főbíró.

Hirdetéseket

Intézet árértékű

Torontál

pol. napilap kiadónak